

Rotterdam Festivals

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting in Engels	4
Jaar in vogelvlucht	5
Festivals	6
Cultuurparticipatie	12
Marketing en communicatie	15
Bedrijfsvoering en personeel	17
Financiën	19
Verslag van de Raad van Toezicht	21

Voorwoord

Rotterdam dertig jaar geleden. De stad was kaal en rauw, het cultureel aanbod minder divers. Ik woonde nog bij mijn ouders in Delft, maar ging wel al uit in Rotterdam. Later, toen ik er bestuurskunde ging studeren, leerde ik de stad steeds beter kennen, via dansavonden in bijvoorbeeld Rotown en Off Corso. Het cultureel aanbod groeide met de jaren, Rotterdam kreeg steeds meer kleur. Het afgelopen jaar bestond Rotterdam Festivals dertig jaar.

Sinds de oprichting in 1993 groeide Rotterdam Festivals uit tot een organisatie die de festivalkalender samenstelt, de festivalsector ondersteunt en promoot, onderzoek doet naar de wensen en behoeften van het (beoogde) cultuurpubliek en het stadsbestuur adviseert. Onze kracht ligt in het adviseren, helpen, faciliteren en verbinden van partijen.

Soms pakt Rotterdam Festivals daarnaast een organiserende, coördinerende of programmerende rol. Dit is als zich een bijzondere kans voordoet voor een stadsbreed programma, waarbij verbinding en trots creëren de basis is. In 2023 deden we dat op Koningsdag en de Zomer op Zuid. Het waren beide weergaloze en geslaagde events, waar wij onze kennis en ervaring volop in kwijt konden.

Koningsdag 2023 en de viering van tien jaar koningschap waren een geweldig feest. Voor de Koninklijke Familie, maar ook voor alle Rotterdammers en voor iedereen die op bezoek kwam. Dagen lang verkeerde de stad in een groen-wit-groen-oranje roes. Op de dag zelf en in de aanloop hiernaartoe

In 2023 kropen we actief in de haarvaten van de stad en leerden jonge, creatieve makers en hun communities kennen.

waren er tien dagen lang feestelijke stadsprogramma's voor alle Rotterdammers. Samen met bewoners, ondernemers en partners in de stad hebben we een fantastisch feest neergezet. Het doel, het versterken van het gevoel van saamhorigheid en uitdragen van de Rotterdamse en nationale trots is goed gelukt.

Tijdens de Zomer op Zuid vonden er zo'n 75 evenementen plaats op Zuid. Van internationale publiekstrekkers tot kleinschalige bijeenkomsten op wijkniveau. Het was een bruisende zomer voor het publiek, en een project waarvan wij enorm veel geleerd hebben. De Zomer op Zuid heeft ons in contact gebracht met andere groepen. We kropen actief in de haarvaten van de stad en leerden jonge, creatieve makers en hun communities kennen. Een ontwikkeling die erg belangrijk is voor de vernieuwing en diversiteit in de culturele programmering.

Dat is uniek, en zegt veel over het culturele karakter van onze stad. En de groei die Rotterdam in meerdere opzichten doormaakt.

Tegelijkertijd zijn wij meer en meer op ons hoede. Want juist door die groei van Rotterdam komen vrijplaatsen en festivalterreinen, plekken waar creativiteit en cultuur hoogtij vieren, onder druk te staan. Het is duidelijk: de ontwikkeling van onze stad heeft grote consequenties voor de levendigheid ervan. Hoe zorgen we ervoor dat er ruimte blijft om mensen bij elkaar te brengen? Dat er ruimte blijft om te kunnen pionieren, experimenteren en dingen uit te proberen? Hoe houden we rust en reuring in balans? Hoe voorkomen we dat Rotterdam straks een brave stad wordt.

Naast het succes van de stadsbrede evenementen kijken we terug op een geslaagd cultureel jaar. Een jaar met goed bezochte evenementen, met festivals die doorgroeien, maar ook met een aantal nieuwe parels op de festivalkalender.

Wel zien we dat prijsstijgingen het festivalleven in Rotterdam onder druk zetten. De financiële aanvragen die we bij Rotterdam Festivals binnenkrijgen, zijn hoger dan we gewend zijn. Dat is geheel logisch. Echter, het budget waaruit de plannen gefinancierd worden, is niet groter geworden. Dat betekent dat we scherpe keuzes moeten maken.

Rotterdam festivals profileert zich steeds nadrukkelijker in de kennis-, expert- en verbindersrol. De spin-off en de doorontwikkeling van het Culturele Doelgroepenmodel onderstrepen dit. In steeds meer gemeenten wordt 'ons' model de standaard voor publieksonderzoek. Het model zelf wordt ook steeds rijker. De volgende stap die we willen maken is het meten van de impact van cultuurbezoek. Die stap is nodig om de maatschappelijke waarde van cultuur duidelijk te maken. Dit alles is een groot compliment naar ons onderzoeksteam.

Zo'n jubileumjaar werpt haast automatisch de volgende vragen op: hoe kijken we terug op de afgelopen jaren, maar vooral, en dat vind ik interessanter, hoe richten we ons op de komende dertig jaar? Waar gaat het met de stad naartoe en welke rol is voor ons als Rotterdam Festivals weggelegd? We hebben gewerkt aan een meerjarenbeleidsplan, waarin het verduurzamen van de cultuur- en evenementensector een belangrijk onderwerp is, net als het vergroten van de toegankelijkheid.

In 2023 hebben we al een mooie stap in de toekomst gezet. Lees er alles over in ons jaarverslag.

Renske Satijn
Directeur Rotterdam Festivals

Renske Satijn © Andreas Terlaak

Annual Report Rotterdam Festivals

Rotterdam Festivals supports and promotes festivals and cultural events that are in line with the city's DNA: raw, international and enterprising. In close cooperation with creative culture makers and festival organisers, we make sure that Rotterdam continues to be a fascinating metropolis.

We look back on a very successful cultural and festival year in 2023 with a rich variety of events. We put together a wonderfully varied festival calendar. We supported various organisers to implement their events. We focused on themes such as Diversity & Inclusion as well as sustainability. There were two major projects with great impact on the city: King's Day and *Zomer op Zuid* (Summer on the south bank).

King's Day

Party time in Rotterdam! The city organised a magnificent party for the Dutch King Willem Alexander and his family to celebrate not only his birthday but also his 10th anniversary as King of the Netherlands. King's Day on 27 April was an unforgettable day in Rotterdam, improving the sense of solidarity in every part of the city.

Rotterdam Festivals was responsible for the content of the programme. We were part of the core team, in close cooperation with the municipality of Rotterdam. On the day itself and during the run up to King's Day there was a 10-day city programme to celebrate this event with all the inhabitants of Rotterdam. The average audience appreciation score was 8.2 out of 10. King's Day in Rotterdam had sustainable and circular characteristics. For example, materials that were 100% circular were used to decorate the city.

Zomer op Zuid (Summer on the south bank)

There were 75 events in the south of Rotterdam during the major cultural programme *Zomer op Zuid* (Summer on the south bank). Rotterdam Festivals used a new approach to put together this calendar of events. We went into the depths of the city looking for everyone with a good idea for this cultural programme, inviting them to submit a proposal. This is how the cultural

programme was created by, for and with the citizens of the south of Rotterdam. We used this strategy so Rotterdam Zuid will remain in the spotlights for the longer term.

After *Zomer op Zuid* we studied the outcomes. Research shows that more than half of all the visitors started to appreciate Rotterdam Zuid more after visiting *Zomer op Zuid*. The majority of all visitors belongs to cultural target groups who are generally more difficult to reach when it comes to cultural events and by art & culture institutions in Rotterdam. What's more, as many as 80% of the programme makers state that *Zomer op Zuid* has strengthened the cultural network in the south of Rotterdam.

Keti Koti

In 2023, it was 150 years ago that the enslaved broke their chains. Literally: Keti Koti. The city of Rotterdam organised many events to mark this occasion, commemorating slavery and celebrating the abolition of slavery on 30 June and 1 July. Rotterdam Festivals organised a welcoming, on-stage programme aimed at various target groups: The Black Vibes stage on Schouwburgplein.

The hiphop festival Rolling Loud took place during the same weekend. To commemorate slavery and to celebrate 150 years of the abolition of slavery during this music event, Rotterdam Festivals made a financial contribution available. This has resulted in a short film about Keti Koti that was shown during Rolling Loud on 30 June. There was a moment of respectful silence before the film was shown on this day of commemoration. On 1 July there was a fireworks display at the end of the evening.

All events relating to 150 years of abolishing slavery were shared on Uitagenda Rotterdam. This page of the website was in the top 5 most visited pages of Rotterdam Festivals.

Festivals

In addition to these spectacular events, Rotterdam had a successful festival season with good crowds and popular

editions. This is good news, because festival organisers were confronted again with steep price increases in 2023, which put them under pressure.

As many as 10 new festivals were added to the festival calendar of Rotterdam Festivals in 2023. A number of existing festivals developed in 2023. For example, the *Rotterdam Bluegrass Festival* moved to the larger Noordplein. The *Circusstad Festival* (Circus City Festival) celebrated one of its anniversary years. *Left of the Dial* managed to attract attention from the international press. A special breakthrough was the continuation of *Pleinbioscoop* (outdoor cinema). Fortunately, the national fireworks show on 31 December was able to go ahead again.

The municipality of Rotterdam made an additional financial contribution available to make sure that the free festivals in the city could indeed stay free and easy to visit. Unfortunately, the shooting incident during the Summer Carnaval was a deeply tragic moment during the festival season. This incident will have an effect on the programme for 2024. There is also some good news to report about the Summer Carnaval in Rotterdam: this festival is now on the UNESCO list of Intangible Cultural Heritage.

In 2023 Rotterdam Festivals worked hard to make the events in the city more sustainable. There were pilots for recycling plastic. A successful pilot took place during King's Day. Experiments with renewable energy were also carried out, for example with electricity and batteries on various festival grounds. Rotterdam Festivals took part in three projects in 2023 to make the events more accessible for disabled visitors.

Culture participation

Rotterdam Festivals shares its knowledge, data and research to help festival organisers and cultural institutions reach a more widely varied audience and to increase their number of visitors. In addition to reports about the target audiences for every Culture Plan institution, we also made an audience analysis for cultural organisations outside the Culture Plan and for local cultural initiatives.

These data have also been used for the two-yearly audience research report '*Bereik cultuursector Rotterdam*' (The audience reached by the cultural sector of Rotterdam – in Dutch only). The Cultural Segmentation Model has been updated and improved.

We conducted research throughout the Netherlands about thresholds, motivation and the need for information when visiting a cultural event. The results have been included in the digital brochures of the Cultural Segmentation Model. We have also added generations to the Model. What's more, brand power and repeat visits, use of modes of transport and spending patterns have been added to the Model. In more and more cities and regions, this Model is now embraced and used. We also took steps in 2023 regarding impact-driven research of art & culture and art & culture visits.

To share knowledge within the sector, Rotterdam Festivals regularly organises knowledge sessions and webinars about subjects that are relevant for cultural entrepreneurs. Nearly 400 professionals joined one of our knowledge-sharing meetings in 2023.

Marketing and communication

It was a successful year for our brand with a new corporate identity for Uitagenda Rotterdam and many more online visitors (www.uitagendarotterdam.nl). Compared to 2022 when we managed to attract about 40,000 online visitors per month, the monthly average increased to 70,000 last year. Thanks to our campaign, the number of subscribers to our newsletter also increased. To convince visitors to do something new, Rotterdam Festivals launched the campaign *Pop uit je bubble* (Popping out of your bubble) in the autumn of 2023.

Business operations and finance

The turnover of Rotterdam Festivals increased to EUR 14,317,974 in 2023. This was mainly due to the additional funding from the municipality of Rotterdam for King's Day and due to the additional financial contribution from the municipality of Rotterdam for *Zomer op Zuid* (Summer on the south bank). An additional subsidy was also made available to Rotterdam Festivals for the events in Rotterdam that are free of charge for visitors. All-in all, this meant 4 million euros additional turnover. In December 2023 the latest temporary employee was replaced by a permanent employee. This allows us to keep all knowledge and experience within the organisation and to save on expenses. Our highly motivated employees worked very hard on achieving the cultural goals of the city of Rotterdam in a completely new office in the new corporate identity.

Jaar in vogelvlucht

Het was een energiek en enerverend jaar voor Rotterdam Festivals. Een aantal cijfers in vogelvlucht.

Bezoekersaantallen
evenementen

2.526.694

Aantal financieel
ondersteunde evenementen

150

Websitebezoekers
Uitagenda

850.000

Kennisbijeenkomsten

40

23 sessies over publieksbereik

14 sessies over duurzaamheid

3 Grassroots sessies

Festivals

Rotterdam Festivals kijkt terug op een geslaagd en uniek festivalseizoen. Een seizoen waarin er in Rotterdam, naast de uitgebalanceerde festivalprogrammering, een aantal bijzondere eenmalige evenementen plaatsvonden.

Het Rotterdamse festivalseizoen had een mooie opkomst, met goedlopende edities. Dat is positief nieuws, want ook in 2023 gingen de gemiddelde prijzen voor entree en consumpties weer verder omhoog. Het weer heeft een grote rol gespeeld in het afgelopen festivalseizoen. Over het algemeen was het in de zomer prima festivalweer. Soms was het overdag zo warm, dat festivals pas later op de avond op gang kwamen. Op andere dagen was het regenachtig, waardoor evenementen letterlijk in het water zijn gevallen.

Investering gratis toegankelijke feesten en vieringen

Net als andere sectoren had ook de festivalsector te maken met grote inflatie en prijsstijgingen, mede versterkt door tekorten in personeel en materieel. Festivals met kaartverkoop konden deze prijsstijgingen doorbelasten via hun ticketverkoop en prijzen voor eten en drinken. Voor gratis toegankelijke vieringen en feesten was dat niet of veel minder mogelijk, terwijl ze een belangrijke rol spelen voor de verschillende gemeenschappen van Rotterdam. Zeker in tijden waarin de inkomsten van veel Rotterdammers onder druk staan. Denk aan Rotterdam Chinese New Year, Ketu Koti, het Bevrijdingsfestival Zuid-Holland, het Zomercarnaval, Rotterdam Pride en de Sinterklaasintocht Rotterdam. Op advies van Rotterdam Festivals besloot de gemeente Rotterdam om structureel extra middelen vrij te maken om

deze belangrijke momenten in het jaar voor de stad en de toekomst te kunnen behouden.

Helaas zorgde een schietincident bij het Zomercarnaval voor een dieptepunt in het festivalseizoen. Daarbij heeft het incident gevolgen voor de programmering in het komende jaar. Mooi nieuws rondom het festival is dat het Zomercarnaval op de UNESCO-lijst voor immaterieel erfgoed is gekomen.

Nieuwe festivals

Rotterdam Festivals heeft in 2023 maar liefst 10 nieuwe festivals aan de programmering toegevoegd. Die zijn zeer divers in opzet en omvang. Van het kleinschalige Cultural Bridges tot het internationale hiphop event Rolling Loud.

Nieuw in Rotterdam:

- BLUE Festival
- Rolling Loud
- Contact High
- Rotterdam Terror Corps
- Kick Off Cultural Bridges
- Unity in Diversity
- Urban Gospel Festival
- Shine
- African Food Festival
- Expedition in Ferro Dome

Festivals in ontwikkeling

Een aantal festivals die al langer op de culturele agenda van Rotterdam staan, hebben in 2023 een speciale ontwikkeling doorgemaakt. Zo verhuisde het **Rotterdam Bluegrass Festival** in 2023 van het Pijnackerplein naar het grotere Noordplein. Het is het festival gelukt om, ondanks de groei, het lokale karakter te behouden. Zo werkten de organisatoren nauw samen met partners in de buurt en was het voor omwonenden mogelijk het festival tegen scherpe tarieven te bezoeken.

Het **Circusstad Festival** heeft een jubileumeditie gehad. Het haalde een beroemd internationaal circusgezelschap Compagnie XY met de voorstelling Les Voyages naar Rotterdam. Er was een voorstelling in de Theater Rotterdam Schouwburg. Zeker zo speciaal was de voorstelling in IJsselmonde, waar samen met bewoners is gewerkt. Hiermee is de cultuurparticipatie in dit deel van de stad vergroot.

Left of the Dial is het gelukt om internationale pers aandacht te genereren. Rotterdam Festivals heeft meegeholpen bij de persbenadering. Ook bijzonder is het voortzetten van de **Pleinbioscoop**, afgelopen jaar georganiseerd door Lantaren Venster. Ook het **Nationale Vuurwerk** ging na een aantal jaren afwezigheid gelukkig weer door, inclusief het kindervuurwerk, Nesselande en de live uitzending op tv.

Duurzaamheid

Voor de festival- en evenementensector wordt duurzaamheid steeds belangrijker. Niet alleen omdat de sector zelf haar milieu-impact moet verkleinen, maar des te meer omdat de sector een voorbeeldfunctie heeft voor haar bezoekers. Rotterdam Festivals helpt organisaties om de evenementen in de stad duurzamer te maken. Zo vonden er afgelopen jaar verschillende pilots plaats rondom de recycling van plastic: hoe zamel je PET-bekers in en hoe zorg je voor retourstromen? Een van de geslaagde pilots was tijdens Koningsdag. Ook op het gebied van schone energie is in 2023 geëxperimenteerd, zoals met stroompunten en accu's op festivalterreinen. Zo heeft de organisatie van de Wereldhavendagen samengewerkt met partners aan de kade om stroom op het juiste moment beschikbaar te stellen. Dat heeft geholpen in het terugbrengen van de uitstoot.

Innovatiebudget voor duurzaamheid

Bevrijdingsfestival: pilot Single Use Plastics
Blijdorp festival: inzetten alternatieve stroombronnen
Boothstock: pilot Single Use Plastics
Culinesse: stroomplan en accu's
I Love Urban: stroomplan
Metropolis: meten stroom
Nacht van de Kaap: pilot Single Use Plastics
Oranjabitter: pilot mobiele led lampen
Rotterdam Pride: pilot Single Use Plastics
Rotterdam Unlimited: pilot Single Use Plastics
Shine Festival: pilot Single Use Plastics
Weekend van de Romantische Muziek: pilot Single Use Plastics
Wereldhavendagen: stroomplan en accu's

Kennissessies Duurzaamheid

Duurzame Deal Open Sessie online
Duurzame Deal - Kick-Off
Thema sessie Duurzaamheid - Wegwerpplastic Deel 1
Green Net - Periodieke Duurzaamheidsbijeenkomst
Thema sessie Duurzaamheid - Stroomvoorzieningen
Thema sessie Duurzaamheid - Wegwerpplastic Deel 2
Green Net - Periodieke Duurzaamheidsbijeenkomst
Duurzaamheid - Dakendagen x Innofest op dak Zuidplein tour
Duurzaamheid - Metropolis Festival tour achter de schermen Zuiderpark
Green Net - Periodieke Duurzaamheidsbijeenkomst
Duurzaamheid - Wereldhavendagen tour Willemskade
Duurzame Deal - Evaluatie en terugblik
Werksessie - Toekomstbestendig Voedsel RF x Lyke Poortvliet van Green Events
Webinar Wegwerpplastic op evenementen, van regelgeving tot praktijk

Werken aan een toegankelijke cultuursector

Rotterdam Festivals streeft naar een toegankelijke cultuursector. Cultuur is voor iedereen, en moet ook bereikbaar zijn voor iedereen. In 2023 heeft Rotterdam Festivals meegewerkt aan een drietal projecten en onderzoeken op het gebied van toegankelijkheid. Een onderzoek richtte zich op de toegankelijkheid van

alle locaties van Motel Mozaique voor mensen met een beperking, visueel en/of lichamelijk. Daar is een analyse van gemaakt, die ook op interesse van andere festivals kon rekenen. Met steun van Rotterdam Festivals is er een advies opgesteld door Pretty Girls Like Trap Music en Sex Matters hoe hiphopfestival Rolling Loud voor en achter de schermen een veilige plek kan zijn voor iedereen. Er is ingespeeld op de bewustwording van het thema bij bezoekers. Daarnaast heeft Superkracht met steun van Rotterdam Festivals een Rotterdamse kopgroep samengesteld om mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt mee te laten werken aan festivals en evenementen.

Ruimte voor evenementen

De afgelopen jaren is in Rotterdam de maatschappelijke discussie over de balans tussen rust en reuring breed gevoerd. We willen een dynamische stad zijn, waar van alles te beleven valt. Aan de andere kant wordt het ook steeds drukker in Rotterdam en is er

ook behoefte aan rust en ruimte. In het licht van deze discussie kenden we in 2023 een aantal belangrijke ontwikkelingen. Zo heeft Rotterdam Festivals ingesproken bij een hoorzitting over het bestemmingsplan voor de Rijnhaven om zo het belang van festivals te benoemen en een oproep te doen om meer ruimte voor festivals te creëren. Verder zijn we blij met de verruiming van de eindtijden voor festivals met een laag geluidsniveau.

Nieuwe makers

Er is een enorm aanbod van nieuwe culturele makers in Rotterdam. We merkten dat wij deze groep festivalmakers nog onvoldoende wisten te bereiken en er daarbij drempels werden ervaren om gebruik te maken van de kennis en kunde van Rotterdam Festivals. Om deze drempels weg te nemen, hebben we, naast onze jaarlijkse oproep en inspiratiebijeenkomst, drie zogenaamde spin-off bijeenkomsten voor jonge makers georganiseerd. In

samenwerking met onder andere Cult North, All Dae en De Koepels organiseerden we sessies waarin we in gesprek gingen met jonge makers om hun ideeën en ambities te bespreken. Deze konden we verder uitwerken en de makers verder op weg helpen. Bij deze sessies waren in totaal 25 organisaties aanwezig. De sessies hebben geleid tot twee nieuwe evenementen op het overzicht van B/C-evenementen 2024: Network en The Couch.

Bezoekersaantallen

Event	Bezoekers
ALL CAPS	7.642
Arab Film Festival Rotterdam	4.206
Architectuur Film Festival Rotterdam	8.402
Baroeg Open Air	10.000
Bevrijdingsfestival Zuid-Holland	40.000
BIRDfest	989
Black Soil international HipHop Filmfestival	3.631
Black Vibes Festival	6.000
CAMERA JAPAN Festival	11.200
Circusstad Festival	37.768
Contact High - Visual History of Hiphop	1.660
Cross Comix Festival	1.407
Cult North Winter Festival	572
Dag van de Architectuur	7.000
De Nacht van de Kaap	6.500
Festival Downtown	7.600
Festival Rotterdamse Dakendagen	30.000
Het Ketikoti Festival	25.000
Het Kunstenaarsbal	3.000
Het Nationale Vuurwerk en Kindervuurwerk	68.500
Holi Festival	7.000
Hunna	398
ICAF Rotterdam	8.024
Internationaal Shantifestival Rotterdam	12.500
International Dance League	56.200
International Film Festival Rotterdam	25.2000
Kick-Off Cultural Bridges	87
Laurenskerk Invites: Rotterdam Terror Corps	2.000
Left of the Dial	14.000
Make A Scene	535

Maritiem Festival	8.164
Metropolis Festival	30.000
MOMO Fabrique	2.876
Morabeza Music Festival	500
Nationale Taptoe	17.468
NN North Sea Jazz Festival	90.000
North Sea Round Town	122.000
O.Festival for Opera.Music.Theatre.	18.500
OBJECT Rotterdam	7.500
Opbouwdag	4.200
Parfum de BoemBoem	2.100
Roffa Mon Amour	1.996
Rotterdam Architectuur Maand	56.817
Rotterdam Bluegrass Festival	16.000
Rotterdam Chinese New Year (RCNY)	35.000
Rotterdam Photo	5.000
Rotterdam Pride Festival	7.909
Rotterdam Unlimited	350.000
RSCW	17.500
São João Rotterdam	2.000
Sinfonia Maritiem Concert	3.500
Sint-Nicolaas Intocht Rotterdam	10.000
Spot On Sciebroeck	3.000
TEC ART	15.857
Terrasbioscoop	1.577
The New Current	4.000
The O. Blockparty	1.500
Unity in Diversity - Art Market	492
Verborgen Tuinen	1.582
Warmly at the Huidenclub	nog geen gegevens ontvangen
Weekend van de Romantische Muziek	15.000
Weelde Festival	1.550
Wereldhavendagen	400.000
Wildlife Film Festival Rotterdam	10.320
ZigZagCity	4.500

Bezoekersaantallen worden aangeleverd door de culturele instellingen en festivalorganisatoren.

Cultural Bridges © Kelly Kartel

Koningsdag

Het was feest in Rotterdam. Koning Willem Alexander en zijn familie vierden in Rotterdam zijn verjaardag en 10 jaar koningschap. Het werd een onvergetelijke dag die de saamhorigheid in alle delen van de stad verbeterde.

Rotterdam Festivals was verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van Koningsdag en 10 jaar Koningschap in Rotterdam. We waren onderdeel van het kernteam, samen met de gemeente Rotterdam en vele andere partijen. Vanaf september 2022 is hard gewerkt aan de voorbereidingen. Op 10 oktober 2022 maakte burgemeester Aboutaleb bekend dat Koningsdag 2023 in 010 zou worden gevierd. Iedere 10de van de maand werd symbolisch gebruikt voor een belangrijk voortgangsmoment, van bekendmaking van het thema 'We zijn allemaal kings & queens' tot de start van de 'verkoop' van de gratis tickets van het Koningsdagconcert.

Resultaten

8,2 gemiddelde publiekswaardering van Koningsdag in Rotterdam

38% van alle Rotterdam heeft deelgenomen aan een van de Koningsdag activiteiten

66% van de inwoners van Zuid gaven aan extra trots te zijn op hun wijk

200.000 live bezoekers

3,4 miljoen kijkcijfers op de televisie

483.000 totale online bereik

6-7 miljoen euro economische impact

1.443 KG / 250.000 pet-bekers geretourneerd

Circulair evenement

Koningsdag in Rotterdam heeft een duurzaam en circulair karakter gekregen. De stad werd rijk aangekleed met versiering van 100% circulaire materialen. Deze versiering kreeg na gebruik weer een nieuw leven. Ook werd een retourbekersysteem toegepast op zes evenementlocaties. Drie terrassen waren plasticvrij: Prachtig, V11 en Hotel New York.

Tiendaags Stadsprogramma

Het Koningsdagconcert op 19 april betekende de start van een tiendaags Stadsprogramma in aanloop naar Koningsdag, plus een day after. Verspreid door de stad was er van alles te doen, bijvoorbeeld de sportdag voor een recordaantal basisscholen met de onthulling van een uniek 3x3 Basketball Art Court, de presentatie van de staatsieportretten en een foto-expositie in de Maastunnel.

Koningsdag

Het Afrikaanderplein was het startpunt van de koninklijke route. Daar ging de Koning in gesprek met Rotterdammers over serieuze onderwerpen, zoals het koloniale- en slavernijverleden, de toeslagenaffaire en talentontwikkeling. Met watertaxi's ging het gezelschap vervolgens naar Plein 1940 voor een kennismaking met een belangrijk stuk Rotterdamse geschiedenis. Via de Markthal liep de route tot slot naar de Binnenrotte, waar Rotterdam ooit ontstond en waar een groot festival plaatsvond met tal van Rotterdamse artiesten, zoals Lee Towers, Ronnie Flex en Davina Michelle.

Koningsdag © Rhalda Jansen

Zomer op Zuid

Een van de drie grote evenementen van het afgelopen jaar besloeg een compleet stadsdeel, en een compleet seizoen. Het moest in 2023 de Zomer op Zuid worden. En dat werd het. Met meer dan 75 programma's door heel Rotterdam Zuid, een hele zomer lang.

Vernieuwende aanpak

In 2023 stond Rotterdam Zuid in de spotlights. Voor het samenstellen van het culturele programma van de Zomer op Zuid heeft Rotterdam Festivals gekozen voor een andere aanpak dan gebruikelijk. We kozen niet voor één groot eenmalig evenement op Zuid, maar voor een strategie waarmee Zuid duurzaam op de kaart kwam te staan. Daarom zijn we al in 2020 begonnen met het bevragen van culturele instellingen, organisatoren en artiesten over hun wensen en ideeën voor de Zomer op Zuid. Iedereen met een goed idee voor een cultureel programma werd vervolgens uitgenodigd een plan in te dienen. Een adviescommissie met een brede vertegenwoordiging van mensen van Zuid werd samengesteld om de plannen te beoordelen. Zo werd er een programma samengesteld ván, vóór en mét Zuid.

Ook de marketing- en communicatiestrategie kwam tot stand in nauw overleg. Het 'vaste' recept van een eigen huisstijl-website-campagne is losgelaten. In plaats daarvan is besloten de naam 'Zomer op Zuid' en de pay-off 'Beleef de Zomer op Zuid' zelfstandig de wereld in te sturen.

Het programma

Een hele zomer lang is Rotterdam Zuid ondergedompeld in cultuur. Meer dan 75 evenementen stonden op het programma. Dat waren deels nieuwe events, deels bestaande met een speciaal programma. Een ander deel van de evenementen landde op Zuid, waar ze normaal gesproken elders in Rotterdam plaatsvinden.

Enkele highlights:

- 6 mei: 3:16 Urban Gospel Festival in Charlois was de officiële aftrap van de Zomer op Zuid
- Rotterdamse Dakendagen, met het dak van winkelcentrum Zuidplein omgetoverd tot art park
- African Food Festival, Heritage Parade en Shine Festival werden allemaal georganiseerd op het centrale Afrikaanderplein
- 20 augustus: meer dan 10 foodgerelateerde evenementen op Zuid, op één dag, waaronder de uitrol van het grootste picknickleed van Rotterdam in het Zuiderpark
- 29 september: onthulling van grote muurschildering in Beverwaard, waar het ALL CAPS festival in 2024 wordt georganiseerd.

De kracht van verbinding

De kracht van de Zomer op Zuid was die van de verbinding, tussen organisaties onderling en tussen evenementen. In de verbinding lag ook de vernieuwing én de verrassing. Daardoor vergrootten alle deelnemende partijen hun netwerk, hun bereik en hun impact. Een voorbeeld is de Heritage Parade die uitkwam op het Afrikaanderplein, waar een culturele Oogstmarkt was. En ook het openluchtfilmfestival Zuid Open Air Cinema, liet zien wat er kan ontstaan als organisaties als Skateland, Verborgten Tuinen en Roffa Mon Amour de handen ineenslaan en samen één filmprogramma presenteren op verrassende locaties. Het lukte zelfs om het lokale te verbinden met het internationale. Zo leverde de Stichting Wijkcollectie verhalen uit de wijken van Rotterdam-Zuid als input voor de kunstroute van de Rotterdamse Dakendagen op het dak van Winkelcentrum Zuidplein. En organiseerde AIR in het drijvende festivalhart van de Rotterdam Architectuur Maand een Buurtdag voor omwonenden, met activiteiten voor jong en oud.

Zomer op Zuid © Kevin Domfeh

Onderzoeksresultaten Zomer op Zuid

Na afloop van de Zomer op Zuid is onderzoek gedaan naar de resultaten. Er zijn makers bevroegd, bewoners en publiek. Uit het onderzoek kwam een aantal belangrijke conclusies. Zo is meer dan de helft van de bezoekers Rotterdam Zuid meer gaan waarderen na de Zomer op Zuid. Het merendeel van de bezoekers van Zomer op Zuid behoort tot Culturele Doelgroepen die over het algemeen minder bereikt worden door culturele instellingen en evenementen in Rotterdam. Andere resultaten zijn:

- 80% van de programmamakers geeft aan dat de Zomer op Zuid het culturele netwerk op Zuid heeft versterkt.
- Zomer op Zuid heeft gezorgd voor meer cultuurparticipatie op Zuid. 77% van de bezoekers is door de Zomer op Zuid van plan vaker culturele activiteiten in Rotterdam Zuid te gaan bezoeken.
- De sociale cohesie in Rotterdam Zuid is verbeterd. 45% van de bezoekers voelt zich sinds het bezoek aan de Zomer op Zuid minder alleen, zelfverzekerder (42%), gelukkiger (57%) of zorgelozer (45%).
- Rotterdam Zuid is (inter)nationaal op de kaart gezet. Bijna de helft van de bezoekers van buitenaf (48%) zegt een andere kant van Rotterdam Zuid te hebben gezien.

Resultaten

Van juni 2023 t/m september 2023

Feijenoord, Charlois en IJsselmonde

>367.000 bezoekers, waarvan 50% uit Rotterdam (en daarvan meer dan de helft uit Rotterdam Zuid)

43% van buiten Rotterdam en **7%** internationale bezoekers

7,9 publiekswaardering Zomer op Zuid

>75 aantal evenementen

800 vrijwilligers actief

75 artikelen in de media

40.000 bezoekers van www.zomeropzuid.nl

15 betrokken instellingen, te weten Rotterdam Ahoy, Nieuwe Luxor, Theater Zuidplein, LantarenVenster, Maassilo, Theater Islemunda, 't Klooster, Het Gemaal, House of Urban Arts, Productiehuis Flow, Niffo, SKVR, Boijmans op Zuid, De Hillevliet, Cultuur&Campus Putselaan

De toekomst

Samen met Cultuur Concreet, de Gemeente Rotterdam, culturele instellingen, wijkmanagers en alle programmamakers en initiatiefnemers, blijft Rotterdam Festivals werken aan een betere culturele infrastructuur, een divers cultuuraanbod en een verhoging van de cultuurparticipatie op Zuid.

De Zomer op Zuid geeft richting aan het aanscherpen en verbeteren van cultuurbeleid en gebiedsontwikkeling. Nieuwe initiatieven zoals het Urban Gospel Festival, het African Foodfestival en het salsafestival Shine vinden met steun van Rotterdam Festivals in 2024 opnieuw plaats. Andere projecten krijgen een vervolg met ondersteuning via Cultuur Concreet. Het ontstane netwerk biedt voor veel programmamakers nieuwe perspectieven en mogelijkheden tot samenwerken in de toekomst.

Keti Koti

In 2023 was het 150 jaar geleden dat tot slaaf gemaakten de ketenen afwierpen. Letterlijk: Keti Koti. In Rotterdam werd dit groots herdacht en gevierd.

Herdenken en vieren

Op 1 juli 2023 was het 150 jaar geleden dat de slavernij in Suriname en Caribisch Nederland stopte en 160 jaar geleden dat de slavernij bij wet werd afgeschaft. Op 30 juni werd het slavernijverleden herdacht. Dat gebeurde met een plechtigheid aan de Lloydkade, bij het monument ter herdenking van het slavernijverleden. Burgemeester Aboutaleb en Carlos Goncalves, voorzitter van de stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst, gaven hier toespraken. Een dag later, op 1 juli, werd Keti Koti gevierd met een dienst in de Laurenskerk. Daarna vond de Bigi Spikri optocht en het traditionele Keti Koti festival plaats in het wijkpark Oude Westen.

Breder en inclusiever

Omdat Keti Koti voor veel Rotterdammers een belangrijk moment is in de geschiedenis, is het wenselijk de viering voor een breed publiek toegankelijk te maken. Daarom zet Rotterdam Festivals zich in voor een laagdrempelige podiumprogrammering gericht op meerdere doelgroepen. Het Black Vibes podium op het Schouwburgplein, georganiseerd door de stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst (GVGT) bood een eerste mogelijkheid daartoe. Het programma, samengesteld door Mitchell Samson van Cult North, bestond onder andere uit een act van Kenny B. In totaal kwamen 6.000 bezoekers op het evenement af. De intentie is om de viering van Keti Koti in de toekomst breder, inclusiever en groter neer te zetten in de stad.

Activiteiten in het kader van Keti Koti

Rotterdam Festivals heeft alle activiteiten en evenementen in het kader van 150 jaar afschaffing van de slavernij gebundeld en toegankelijk gemaakt via de Uitagenda Rotterdam. Dit is goed gelukt: de pagina stond in de top 5 van best bezochte webpagina's van Rotterdam Festivals. En in de maand juni 2023 is de pagina 82.000 keer bezocht, nagenoeg net zo veel als de webpagina voor Koningsdag. Ook voor komend jaar staan er op deze verzamelpagina activiteiten rond Keti Koti vermeld.

Rolling Loud

Op vrijdag 30 juni en zaterdag 1 juli 2023 streek ook het internationaal toonaangevende hiphopfestival Rolling Loud neer in Rotterdam Ahoy voor een tweedaags festival gevuld met internationaal hiphop talent. Headliners waren Travis Scott en Kendrick Lamar. Om ook tijdens Rolling Loud 150 jaar afschaffing slavernij te herdenken en te vieren, is een financiële bijdrage beschikbaar gesteld door Rotterdam Festivals. We hebben Mojo en de verschillende hiphop communities in Rotterdam met elkaar in contact gebracht om hier een gepaste vorm voor te vinden. Dit heeft geresulteerd in een korte film over Keti Koti die tijdens Rolling Loud is afgespeeld op het hoofdpodium. Voorafgaand was er een moment van stilte op de dag van de herdenking. Op 1 juli werd er afgesloten met vuurwerk.

Keti Koti © Houcem Bellakoud

Cultuur- participatie

Rotterdam Festivals zet haar kennis, data en onderzoek in om organisatoren en culturele instellingen in staat te stellen hun publiek beter te bereiken en te vergroten. In 2023 hebben we dit weer een stap verder gebracht.

Onderzoek naar publieksbereik

Voor alle cultuurplaninstellingen maken wij jaarlijks rapporten met inzicht in hun publieksbereik. Zo ook in 2023. Daarnaast hebben we afgelopen jaar ook een publieksanalyse gemaakt voor culturele organisaties buiten het cultuurplan en culturele lokale initiatieven. Naast deze individuele rapporten zijn de data gebruikt voor het [tweejaarlijkse publieksonderzoek Bereik cultuursector Rotterdam](#). Uit dit onderzoek blijkt onder meer dat culturele organisaties buiten het cultuurplan en de lokale initiatieven op een aantal doelgroepen een aanvullend bereik hebben, bovenop het bereik van de cultuurplaninstellingen.

Culturele Doelgroepenmodel verrijkt

Via het Culturele Doelgroepenmodel krijgen cultuurinstellingen en organisatoren een goed beeld van de samenstelling van hun publiek. Er zijn elf verschillende doelgroepen, verdeeld in drie hoofdgroepen. Het Culturele Doelgroepenmodel, door Rotterdam Festivals zelf ontwikkeld, wordt continu geüpdatet en verrijkt.

Het afgelopen jaar hebben we [landelijk onderzoek](#) gedaan naar de drempels, motieven en informatiebehoeften rond cultuurbezoek. Waarom kiezen mensen voor kunst en cultuur en waarom niet? En hoe willen verschillende doelgroepen op de hoogte worden gehouden van culturele activiteiten? De resultaten zijn verwerkt in onze nieuwe [digitale brochures](#) van het Culturele Doelgroepenmodel. Ook hebben we generaties toegevoegd.

Daarnaast wordt het Culturele Doelgroepenmodel aangevuld met onderzoeksresultaten van derden, zoals uit het landelijk Continu Bezoekersonderzoek van onderzoeksbureau Hendrik Beerda. Zo is merkkracht & herhaalbezoek, gebruik vervoermiddelen en bestedingspatroon toegevoegd.

De extra informatie biedt culturele instellingen meer en dieper inzicht in de Culturele Doelgroepen. Hiermee geven we de instellingen extra handvatten om de verschillende doelgroepen te bereiken. Gecombineerd met het inzicht in het eigen bereik vanuit de publieksanalyse is deze informatie waardevol voor onder andere het schrijven van jaarplannen of het meerjarenplan.

Interesse in Culturele Doelgroepenmodel neemt toe

Het Culturele Doelgroepenmodel is een product van Rotterdam Festivals. Er wordt gewerkt om dit model als landelijke standaard te gebruiken. Steeds meer steden en gebieden gaan ermee aan de slag.

Rotterdam Festivals is onderdeel van de Landelijke Taskforce Publieksdata. Daardoor wordt het mede mogelijk om elders in het land presentaties en werksessies te geven over het model. Ook zijn afgelopen jaar verschillende nieuwe gebieden en steden aan de slag gegaan met het model, naast de steden zoals Utrecht en Den Haag die al langere tijd het Culturele Doelgroepenmodel hebben omarmd. In 2023 was dat onder meer vanuit:

- Zuid-Holland: Leiden, Maassluis, Schiedam, Dordrecht en via Kunstgebouw
- Brabant: Breda, Tilburg, 's-Hertogenbosch, Eindhoven en via Kunstloc Brabant
- Maastricht
- Sittard-Geleen
- Alkmaar
- Almere
- Amsterdam
- Tiel
- Groningen / Noorden (We The North: drie noordelijke provincies en de gemeenten Assen, Leeuwarden, Groningen en Emmen)

Naast de landelijke samenwerkingen en informatie-uitwisselingen zijn we onderdeel van een internationaal netwerk gericht op data-gedreven werken in het kader van publieksbereik.

Uiteraard zijn wij als Rotterdam Festivals, naast de landelijke en internationale werkzaamheden, primair actief binnen de Gemeente Rotterdam. Zo hebben we, naast de individuele publieksanalyses voor de culturele organisaties en het tweejaarlijkse overkoepelende onderzoek, ook verdiepende trajecten gedaan met verschillende organisaties. Denk hierbij aan het ontwikkelen van persona's, workshops, verdiepende data-analyses en bestandsverrijkingen.

Vincent Sturkenboom, Manager Marketing & Development de Doelen heeft realtime zicht op het publiek inclusief de Culturele Doelgroepen: *“Als marketeer is dat fantastisch, want dit geeft nog veel meer inzicht en je kunt tijdens campagnes nog beter bijsturen. Vroeger was het schieten met hagel, nu kunnen we scherpschieten.”*

Bekijk ook het [Culturele Doelgroepenmodel](#) in de praktijk.

Object © Pierre Banoori

Het Maritiem Museum in Rotterdam heeft een volgende stap gezet op het gebied van doelgroep benadering en publieksbereik. **Layla Salamoun**, Communicatie & Development: *“Dit heeft ons een gedeelde taal en een gedeeld beeld gebracht over onze Culturele Doelgroepen. En meer bewustwording over het belang daarvan.”*

Werken aan impact

Naast het in kaart brengen van wie kunst en cultuur bezoekt, willen we onderzoeken wat het effect van cultuurbezoek is bij de

verschillende Culturele Doelgroepen. We hebben in 2023 stappen gezet op het gebied van impactonderzoek van kunst- en cultuur (bezoek). Welke effecten brengen kunst en cultuur bij de Culturele Doelgroepen van culturele instellingen en makers tweeweg?

Rotterdam Festivals heeft vanuit de Werkgroep Publieksbereik, in samenwerking met een aantal Rotterdamse instellingen, de subwerkgroep Impact opgezet. In samenspraak met een selectie instellingen uit Rotterdam, Rotterdam Festivals en de Gemeente Rotterdam is een impact onderzoekraamwerk en daaruit voortvloeiende vragenlijst opgesteld en we werken nu toe naar een pilot.

Het culturele imago van Rotterdam

Hendrik Beerda van het Steden & Streken Merkenonderzoek heeft in opdracht van Rotterdam Festivals afgelopen jaar een merkenanalyse gerealiseerd en gedeeld. De analyse bevat nieuwe inzichten in het culturele imago van de stad Rotterdam en het draagvlak van het Rotterdamse culturaanbod. Ook is in de analyse gebruikgemaakt van een koppeling met het Culturele Doelgroepenmodel. Dit geeft verdiepend inzicht in de merkkracht op doelgroepniveau. Uit het onderzoek blijkt onder andere dat Rotterdam op positie vier is geïndigd als cultureel merk.

Kennissessies

De culturele sector wordt sterker door opgedane kennis en inzichten met elkaar te delen, is de overtuiging van Rotterdam Festivals. Rotterdam Festivals doet vrijwel continu publieksonderzoek en deelt de resultaten met de stad. Daarnaast organiseert Rotterdam Festivals met grote regelmaat kennissessies en webinars over onderwerpen die relevant zijn voor cultuurmakers. De ene keer staat een recent publieksonderzoek centraal, een andere keer gaat het over thema's als privacy of marketing.

Kennissessies publieksbereik / cultuurparticipatie	Deelnemers
Culturele Alleseters	13
AVG en onderzoek doen - Jan Baas	8
Actieve Vermaakvangers	11
Live sessie, eerste uitkomsten verdiepend onderzoek en overkoepelend onderzoek naar publieksbereik	70
Proevende Buitenwijkers	11
Nieuwsgierige Toekomstgrijpers	9
Kennismaken met het Culturele Doelgroepenmodel	13
Live sessie, uitkomsten twee publieksonderzoeken (tweejaarlijkse onderzoeksresultaten en verdiepend onderzoek)	82
Flanerende Plezierzoekers	5
Publieksonderzoek	5
Sociale Cultuurhoppers	2
Merkenonderzoek Hendrik Beerda	12
Live werksessie: van inzicht in de Culturele Doelgroepen naar doelgroepstrategie'	10
Lokale Vrijtijdgenieters	5
Praktijk voorbeeld De Doelen / Vinod namens Grounds	16
	364

De sessie was lekker concreet, praktisch en hands-on. We kunnen er meteen mee aan de slag.

Het was heel zinnig om van twee instanties te horen hoe het Culturele Doelgroepenmodel toegepast wordt in de praktijk.

Rotterdam Art Week © Lorem

Andere onderzoeken

Het afgelopen najaar is in opdracht van Rotterdam Festivals een onderzoek verricht naar Uitagenda Rotterdam. Het doel van het onderzoek was om de rol van Uitagenda Rotterdam zichtbaar te maken. We willen onder meer weten welke Culturele Doelgroep welk communicatiemiddel gebruikt. Circa 750 inwoners van Rotterdam en de regio Rijnmond hebben aan het onderzoek deelgenomen. De resultaten worden in 2024 verwacht.

Rotterdam Festivals wil voor het maken van eigen beleid nog meer inzicht in het publieksbereik van de festivals en evenementen in de stad. We verzamelen publieksdata, ook van de niet (financieel) ondersteunde evenementen, om zo een overkoepelend beeld te kunnen schetsen. Afgelopen jaar zijn hier weer extra stappen in gezet. Daarnaast ondersteunen we organisaties bij het doen van publieksonderzoek en soms bieden we ook financiële ondersteuning aan festivals die vanuit eigen initiatief een publieksonderzoek hebben opgezet (in samenwerking met een onderzoeksbureau). Ook zijn tijdens Koningsdag en Zomer op Zuid twee publieksonderzoeken uitgevoerd waarbij tevens gestart is met het meten van impact.

Marketing en communicatie

Het afgelopen jaar was een succesvol jaar voor ons merk. En dus ook voor cultuur in Rotterdam. Uitagenda Rotterdam heeft een nieuwe look en feel gekregen. Met alle campagnes en activiteiten is het merk steeds zichtbaarder en herkenbaarder geworden in de stad.

Nieuwe huisstijl Uitagenda Rotterdam

Rotterdam Festivals valt uiteen in twee merken. Rotterdam Festivals is de organisatie voor de culturele sector. Uitagenda Rotterdam is voor het publiek. Nadat een jaar eerder het corporate merk een nieuwe huisstijl kreeg, volgde Uitagenda Rotterdam in het afgelopen jaar. Met ieder een eigen stijl is wel duidelijk te zien dat de twee merken familie zijn. De rebranding heeft voor een succesvol jaar gezorgd voor het publieksmerk.

Bereik Uitagenda toegenomen

Het bereik van Uitagenda Rotterdam is toegenomen. Waar we in 2022 zo'n 40.000 bezoekers per maand naar de website van Uitagenda Rotterdam wisten te trekken, is dat het afgelopen jaar gestegen naar gemiddeld 70.000 per maand. Daarmee behaalden we ruim onze doelstelling van 50.000 maandelijkse bezoekers. Uitschieters waren er ook, bijvoorbeeld tijdens Koningsdag. Toen werd de website op één dag meer dan 20.000 keer bezocht. Ook in 2023 bracht Rotterdam Festivals zes keer het Uitagenda magazine uit, dat eveneens in een nieuw jasje werd gestoken.

Website stijgt met 10.000 bezoekers naar

50.000 per maand

De groei van Uitagenda Rotterdam is te verklaren. Rotterdam Festivals heeft in 2023 geïnvesteerd in zichtbaarheid in de stad, bijvoorbeeld met een tram in de huisstijlkleuren van Uitagenda. Ook op schermen waren we zichtbaar met het culturele aanbod. Daarnaast hebben we de site verder geoptimaliseerd voor zoekmachines. In 2024 blijft verdergaande digitalisering een

aandachtspunt om zoveel mogelijk mensen te bereiken en op de hoogte te brengen van het culturele aanbod.

De digitale platforms van Rotterdam Festivals zijn sinds 2023 toegankelijk voor mensen met een visuele beperking. Ook zijn grote delen van de website beschikbaar in het Engels.

Stijging van aantal nieuwsbriefabonnees

Met een campagne heeft Rotterdam Festivals het aantal nieuwsbriefabonnees omhoog weten te sturen. Waren er in 2022 nog 17.341 abonnees van de Uitmail, in 2023 is dat aantal gestegen naar 22.029.

Stijging nieuwsbriefabonnees

↑ 27%

Experimenteren met de inzet van social media

Rotterdam Festivals heeft het afgelopen jaar volop gebruik gemaakt van de mogelijkheden van social media. We hebben geëxperimenteerd met TikTok. Ook de kanalen Facebook en Instagram werden veelvuldig ingezet. Dat leidde tot de volgende resultaten.

Instagram stijgt met 6.047 nieuwe volgers naar

24.012

Facebook stijgt met 1.319 nieuwe volgers naar

61.100

Campagne Pop uit je bubbel

Om bezoekers te verleiden iets te doen wat ze niet goed kennen, lanceerde Rotterdam Festivals in 2023 de campagne

Pop uit je bubbel. Voor deze campagne hebben we voor het eerst het medium TikTok gebruikt. De korte filmpjes van zes secondes zijn in totaal 13 miljoen keer bekeken via de verschillende social media kanalen. Ook zijn de filmpjes op diverse schermen in de stad getoond.

Adverteren in lokale media

De mediacontracten van Rotterdam Festivals liepen in 2023 door. Rotterdam Festivals adverteert in De Havenloods en op Indebuurt. Daarbij heeft Rotterdam Festivals een halve pagina advertentieruimte gekocht in AD Rotterdam. In verschillende lokale edities stond het cultuuraanbod voor het komende weekend.

Marktonderzoek

Rotterdam Festivals wil nog beter meten wat de effecten zijn van de gedane marketinginspanningen. Daarom werd in 2023 een

marktonderzoek gehouden met de centrale vraag: Hoe stellen Rotterdammers zichzelf op de hoogte van het culturele aanbod in de stad? ook meten we de bekendheid, waardering en gebruik van de verschillende Uitagendakanalen. De uitkomsten worden in de loop van 2024 verwacht.

Kennis- en expertrol

Het informeren van het openbaar bestuur, de cultuuraanbieders en organisatoren blijft belangrijk. Kernwoorden hierbij zijn: signaleren, adviseren, verbinden, delen en informeren. Dit doen we in onze rol als verbinder en in onze kennis- en expertrol. Dit betekent dat we onze kennis, expertise en netwerk delen met de juiste mensen binnen en buiten Rotterdam. Hiertoe organiseren we onder andere twee corporate events, waarbij we nadrukkelijk de juiste informatie toegankelijk maken en delen met de juiste doelgroep. Daarnaast gingen we actief de haarvaten van de stad in om jonge makers te ontmoeten en kennis uit te wisselen.

Campagnebeeld Pop uit je bubbel

Bedrijfsvoering en personeel

Vanuit een compleet vernieuwd kantoor in de nieuwe huisstijl werkten de medewerkers van Rotterdam Festivals in 2023 hard aan de culturele doelen voor de stad.

Personeel

Rotterdam Festivals streeft ernaar de kosten voor externe inhuurkrachten terug te dringen. In december 2023 is de laatste inhuurkracht vervangen door vaste krachten. Zo behouden we onze kennis en besparen we kosten.

We zijn blij met onze collega's en waarderen hun inzet.

Facilitair

Het kantoor van Rotterdam Festivals is intern helemaal vernieuwd. Niet alleen is de huisstijl doorgevoerd in het interieur, ook de opzet is vernieuwd. De ruimte in het Groothandelsgebouw is open van opzet, er zijn meer vergaderruimtes, de verlichting is aangepast naar de huidige maatstaven (led) en voor medewerkers zijn er zit-stabureaus. Het huidige huurcontract is afgelopen jaar met vijf jaar verlengd tot en met 2030.

Organigram

Directie

Renske Satijn - Directeur / bestuurder

- Lid Raad van Advies Inholland Rotterdam eo
- Bestuurder Stichting Nationale Evenementenprijzen

MT-leden

Arjan Bouwers - Manager Bedrijfsvoering

Franc Faaij - Manager Festivalteam

- Lid Raad van Toezicht Spring Performing Arts Festival, Utrecht

Mariska van Elsen - Hoofd Cultuurparticipatie / Onderzoek & Expertise

- Lid Raad van Toezicht Wijktheater De Buurvrouw
- Extern deskundige bij afstudeerzittingen Hogeschool Rotterdam / opleiding Leisure & Events Management van de Willem de Kooning Academie Hogeschool Rotterdam

Marly Oosterwijk - Manager Marketing & Communicatie

Medewerkers

Charlotte Schillemans - Projectleider Festivals en Strategisch adviseur

Dion Jongerius - Medewerker Bedrijfsvoering

Elise van Arendonk - Barends - Brand Manager Uitagenda

Emma Dellius - Junior Projectleider Festivals

Eric Elphick - Senior Medewerker Onderzoek

Eva Lemstra - Medewerker Onderzoek & Expertise

- Bestuurslid Grafische Werkplaats Den Haag

Fauve Smits - Trafficmedewerker

Geniva Dawson - Redactionele medewerker Culturele Agenda

Gerdine Kruik - Senior Marketing -en Communicatieadviseur

Hedwig Hupkes - Senior projectleider Festivals

- Lid Beroepenveldcommissie LEM (Leisure & Events Management) van de Willem De Koning - Hogeschool Rotterdam

Jeroen Veenstra - Online Content Redacteur

Joost Trines - Coördinator Stedelijke Evenementen

Kels Xuan - Junior Projectleider Festivals

Manon van der Velde - HR Adviseur | Directie Assistent

Maureen Al - Trafficmedewerker

Monique Kras - Managementassistent

Petra Kalkman - Managementassistent Festivals

Financiën

Rotterdam Festivals publiceert naast haar jaarverslag ook een financiële jaarrekening. In dit jaarverslag doen we verslag van de belangrijkste kerncijfers.

Het afgelopen jaar is de omzet van Rotterdam Festivals sterk gestegen naar 14.317.974 euro. Dit had voornamelijk te maken met de extra subsidies voor Koningsdag en voor de Zomer op Zuid. Ook is een extra subsidie aan Rotterdam Festivals beschikbaar gesteld voor het toegankelijk maken van gratis festivals in Rotterdam. In totaal gaat het om 4 miljoen euro extra omzet. De inkomsten die zijn gegeneerd uit de Culturele Affichering Rotterdam (CAR) zijn iets gestegen ten opzichte van 2022.

Omzet 2023

€ 14.317.974

Financiële bijdragen aan festivals

Internationaal Film Festival Rotterdam	€ 10.000	Black Soil International HipHop Filmfestival	€ 10.000
		Black Vibes Festival	€ 63.000
		Blijdorp Festival	€ 10.000
		Blockparty van de Toekomst	€ 10.000
		Boothstock	€ 2.350
		Camera Japan	€ 27.500
		Circusstad Festival	€ 297.900
		Contact High - Visual History of HipHop	€ 25.000
		Cross Comix	€ 71.900
		Culinesse	€ 2.750
		Cult North Winter Festival	€ 4.000
		Cultural Bridges	€ 5.490
		Festival Downtown	€ 41.750
		Het Ketikoti Festival	€ 90.000
		Het Nationale Vuurwerk	€ 1.169.174
		Holi Festival	€ 25.000
		Hunna	€ 2.266
		I Love Urban	€ 1.500
		ICAF Rotterdam	€ 10.000
		Left of the Dial	€ 43.900
		Make a Scene	€ 10.000
		Metropolis Festival	€ 248.010
		Motel Mozaïque	€ 2.850
		Morabeza Music Festival	€ 30.000
		Nationale Taptoe	€ 227.600
		O. Festival	€ 341.800
		Oranjebitter	€ 1.450
		Roffa Mon Amour	€ 6.450
		Rolling Loud X Pretty Girls Like Trap Music	€ 7.500
		Rotterdam Bluegrass Festival	€ 50.000
		Rotterdam Chinese New Year	€ 50.000
		Rotterdam Pride	€ 81.000
		Rotterdam Terror Corps	€ 16.500
		São João	€ 26.500
		Shine Festival	€ 1.100
		Sint-Nicolaas Intocht Rotterdam	€ 30.000
		Spot on Sciebroeck	€ 5.000
		Superkracht	€ 10.000
		Terrasbioscoop	€ 10.000
		The O. Blockparty	€ 17.500
		Weekend van de Romantische Muziek	€ 34.075
		Weelde Festival	€ 15.000
		Wildlife Film Festival	€ 12.500
		Totaal	€ 6.966.020
Internationaal Film Festival Rotterdam	€ 10.000		
Art Rotterdam Week			
Het Kunstenaarsbal	€ 7.500		
Object Rotterdam	€ 17.000		
Rotterdam Photo	€ 12.500		
TEC Art	€ 30.000		
The New Current	€ 15.000		
Unity in Diversity	€ 12.500		
Warmly at the Huidenclub	€ 5.000		
Maritiem Weekend			
De Nacht van de Kaap	€ 33.800		
Internationaal Shanty Festival Rotterdam	€ 7.500		
Maritiem Festival	€ 34.000		
MOMO Fabrique	€ 10.000		
Sinfonia Maritiem Concert	€ 20.000		
Wereldhavendagen	€ 306.500		
Jazz Weken			
North Sea Jazz	€ 909.000		
North Sea Round Town	€ 209.200		
Rotterdam Unlimited	€ 902.205		
Rotterdam Street Culture Weekend			
ALL CAPS	€ 100.000		
International Dance League	€ 31.300		
RSCW	€ 200.000		
Rotterdam Architectuur Maand			
Dag van de Architectuur	€ 40.000		
Opbouwdag	€ 10.000		
Parfum de BoemBoem	€ 21.000		
Rotterdam Architectuur Maand	€ 246.250		
Rotterdamse Dakendagen	€ 162.600		
Verborgten Tuinen	€ 4.000		
ZigZagCity	€ 30.000		
Rotterdam Topsport Sportevenementen	€ 32.000		
Festivals algemeen			
150 jaar afschaffing slavernij x Rolling Loud	€ 40.000		
AFFR	€ 63.200		
Arab Film Festival	€ 95.900		
Baroeg Open Air	€ 20.000		
Bevrijdingsfestival Zuid-Holland	€ 164.750		
BIRDfest	€ 15.000		

Verslag van de Raad van Toezicht

Verslag van de Raad van Toezicht

Geachte lezer,

We kijken terug op een zeer geslaagd cultuur- en festivaljaar met een ruim en divers aanbod. Het team van Rotterdam Festivals heeft wederom een mooie diverse festivalkalender kunnen opstellen en heeft diverse organisatoren kunnen helpen bij de uitvoering. Daarbij is de Raad van Toezicht tevreden over de extra aandacht die het team heeft gegeven aan thema's als Diversiteit & Inclusiviteit (toegankelijkheid) en duurzaamheid bij festivals. Het is goed te zien dat het team zich hierin heeft verdiept, best practices heeft opgehaald en samen met stakeholders tot mooie innovaties is gekomen.

Er waren voor Rotterdam Festivals dit jaar twee grote projecten met een grote impact op de stad en met hoge verwachtingen van de betreffende stakeholders, te weten Koningsdag en de Zomer op Zuid. De Raad van Toezicht is tijdens de vergaderingen en daarbuiten goed aangesloten gebleven bij deze projecten en is absoluut trots op het eindresultaat wat het team van Rotterdam Festivals samen met diverse organisatoren heeft neergezet.

Daarnaast zijn diverse leden van de Raad van Toezicht ook persoonlijk aanwezig geweest bij verschillende kleine en grotere festivals zoals de grote picknick van de Zomer op Zuid, North Sea Jazz festival, de herdenking van het slavernijverleden en Rolling Loud.

Dit jaar stond ook het indienen van het Meerjarenplan op de agenda. In diverse sessies heeft de Raad van Toezicht de dialoog gevoerd met het team van Rotterdam Festivals over de invulling daarvan en kijken terug op een zorgvuldig proces met een goed onderbouwd plan.

Helaas speelden dit jaar ook moeilijke externe omstandigheden die zorgden voor grote uitdagingen. Na de pandemie volgden enorme prijsstijgingen die festivalorganisaties onder druk zetten. Voor hen wordt het duurder om een festival te organiseren, terwijl hun bezoekers steeds minder geld hebben voor een toegangskaartje.

De Raad van Toezicht is trots op het team van Rotterdam Festivals en het feit dat Rotterdam Festivals ondanks deze grote uitdagingen toch veel Rotterdammers en bezoekers een mooi

festival- en cultureel seizoen heeft kunnen bezorgen in goede samenwerking met de diverse partners.

Op 12 maart 2023 zijn er twee nieuwe leden met ruime bestuurlijke ervaring en passie voor de culturele sector toegetreden tot de Raad van Toezicht; Mickel Beckers (Gemeentesecretaris en Algemeen directeur van de Gemeente Lansingerland) als opvolger van aftredend lid Evert Kolpa, met als portefeuille stedelijke ontwikkeling en Bülent Sel (destijds Algemeen Directeur Zegro) als opvolger van aftredend lid Claus Verbrugge, met als portefeuille financiën. Ook is Ron van der Jagt herbenoemd als lid van de Raad van Toezicht, daarmee is zijn tweede zittingstermijn ingegaan. Evert Kolpa en Claus Verbrugge zijn afgetreden vanwege het einde van hun tweede zittingstermijn. De RvT bedankt beide heren voor hun toewijding en inzet in de afgelopen jaren.

De Raad van Toezicht bestond daarmee in 2023 uit zes leden met ruime ervaring binnen het bedrijfsleven en het openbaar bestuur. De leden beschikken, in lijn met de behoefte van de organisatie, over specifieke kennis op het gebied van marketing en communicatie, juridische/governance gerelateerde en financiële zaken, culturele zaken en stedelijke ontwikkeling.

In 2023 is de Raad van Toezicht zes keer bij elkaar gekomen, waarvan vier reguliere vergaderingen en twee omtrent de samenstelling van het Meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028.

In de diverse reguliere vergaderingen is o.a. gesproken over: het jaarverslag van de externe vertrouwenspersoon, het raad van toezicht- en directiereglement, de statuten, Koningsdag, samen-

stelling van de beroepscommissie, het meerjarenbeleidsplan, Zomer op Zuid en de thema's duurzaamheid en toegankelijkheid.

Uiteraard zijn ook de jaarlijks terugkerende zaken besproken en aan de Raad van Toezicht voorgelegd ter besluitvorming en vaststelling, zoals de jaarrekening incl. begroting, risicoanalyse en strategie voor 2024. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht de directeur bijgestaan met raad, feedback en advies. Er zijn regelmatig Rotterdam Festivals collega's aangeschoven om de Raad van Toezicht mee te nemen in lopende projecten. De accountant was aanwezig bij de toelichting van de jaarrekening.

De leden van de Raad van Toezicht zijn, naast het zijn van toezichthouder, werkgever en sparringpartner/adviseur, met veel plezier en trots ambassadeurs voor de organisatie en de culturele sector en steunen de directie waar nodig met kennis. Vanuit een grote betrokkenheid bij de stad in al haar facetten zet de Raad van Toezicht van Rotterdam Festivals zich in om zo veel mogelijk toegevoegde waarde te leveren aan het culturele klimaat in de stad en daarmee aan de aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners en bezoekers.

Wij danken het Rotterdam Festivals team voor hun tomeloze inzet.

Vivienne de Leeuw,
Voorzitter Raad van Toezicht Rotterdam Festivals

Feiten

Zelfevaluatie RvT

De Raad van Toezicht heeft dit jaar, in de nieuwe samenstelling, een zelfevaluatie gehad welke door een externe deskundige begeleid werd. Conclusies en aanbevelingen die hieruit zijn gekomen, zijn onderling maar ook met de directeur besproken en opgepakt.

Governance Code Cultuur

Rotterdam Festivals volgt de Governance Code Cultuur. Deze code biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties. Daarmee laten de verantwoordelijke bestuurders en toezichthouders aan de buitenwereld zien wat de gangbare standaarden zijn voor goed bestuur in de cultuursector.

Vaststelling

Het jaarverslag alsmede de jaarrekening zijn op 13 maart 2024 vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht, samenstelling per 31 december 2023

Vivienne de Leeuw (voorzitter)

- CFO Port of Rotterdam
- President commissaris Portbase
- Voorzitter Stichtingsbestuur PortXL
- Voorzitter Bestuur SmartPort

Merel van Delft – van Thiel (secretaris)

- Bestuurssecretaris en Hoofd Bestuurlijke & Juridische zaken Rivas Zorggroep
- Lid van Raad van Toezicht Stichting Toys 'n Wrap
- Lid Ouderraad Erasmiaans Gymnasium

Ron van der Jagt

- Voorzitter bedrijfstakorganisatie VACO
- Directeur Koninklijke Nederlandse Vereniging van Rentmeesters (NVR)
- Lid Raad van Commissarissen bij KWH
- Bestuurslid CDA Zuid-Holland
- Bestuurslid Dominicanenklooster Huissen

Mike Bindraban

- Managing Director & Founder Good Music Company & Strategisch Adviseur Stadsprogramma Koloniaal & Slavernijverleden van Rotterdam
- Adviseur Fonds Podiumkunsten

Mickel Beckers

- Algemeen Directeur Gemeente Lansingerland

Bülent Sel

- Algemeen Directeur / CEO Restaurant Management Group

Colofon

Projectleiding

Marly Oosterwijk, Rotterdam Festivals

Projectcoördinatie

Monique Kras, Rotterdam Festivals

Tekst en interviews

Matthijs Timmers, Bureau Goed Verhaal

Ontwerp

Tymen Cieraad, Buro Goedwijs

Partners, dank jullie wel!

Waar zouden we zijn zonder jullie? Alle activiteiten konden we realiseren dankzij gemeente Rotterdam, onze belangrijkste opdrachtgever, waarvan we al dertig jaar vertrouwen en steun krijgen, waardoor we vooruit kunnen kijken en resultaten kunnen halen. En natuurlijk dankzij de samenwerking met al onze fantastische initiatiefnemers, organisatoren, culturele instellingen in en buiten Rotterdam, ondernemers, onderwijsinstellingen, ondersteunende diensten en adviseurs. Samen met jullie maken we de stad mooier, voor Rotterdammers en voor bezoekers.

Hoewel de teksten in deze publicatie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid tot stand zijn gekomen kunnen door gebruik ervan geen rechten ontleend worden aan of aanspraak gemaakt worden op de juistheid en volledigheid van de inhoud. Ook aanvaarden wij geen aansprakelijkheid voor eventuele schade die daardoor kan ontstaan. Rotterdam Festivals heeft geprobeerd alle rechthebbende van de in deze uitgave opgenomen foto's te achterhalen. Wanneer u meent rechthebbende te zijn van foto's dient u contact op te nemen met Rotterdam Festivals (info@rotterdamfestivals.nl).

Copyright Rotterdam Festivals 2024

Rotterdam Festivals laat de stad leven!

Rotterdam Festivals ondersteunt en promoot festival- en cultuuraanbod dat past bij het DNA van de stad: rauw, internationaal en ondernemend. Samen met creatieve festivalorganisatoren en cultuurmakers zorgen we ervoor dat Rotterdam die interessante metropool blijft, waar altijd wat bijzonders te beleven is. We staan midden in het culturele landschap, weten wat er speelt en signaleren trends als eerste. Vanuit die expertise adviseren we de Rotterdamse bestuurders over de culturele invulling van de openbare ruimte. Ook doen we onderzoek naar ons festivalpubliek, hun verwachtingen en behoeften, waaruit we waardevolle kennis halen.

contact

info@rotterdamfestivals.nl

010 - 433 25 11

www.rotterdamfestivals.nl

www.uitagendarotterdam.nl

UIT Uitagenda
Rotterdam